

SENATUL ROMÂNIEI

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Adresată: Doamnei Oana-Silvia ȚOIU, ministru al Afacerilor Externe

De către: Senator Costache CHERTIF

Circumscripția electorală: nr. 26, Maramureș

Sedinta Senatului din data de: 08.10.2025

Obiectul întrebării: *Intruziunea financiară neautorizată a statului ungar pe teritoriul României și neconformitatea acestuia cu principiile suveranității naționale și obligațiile de bună credință impuse de standardele europene.*

Stimată doamnă ministru,

Publicația de limbă maghiară **Transtelex** a publicat, la 30 septembrie 2025, un raport cuprinzător privind politica de asistență – „*Támogatáspolitikai Ríport*”¹ – document care cartografiază în premieră absolută **volumul, traseele și beneficiarii finanțărilor guvernului ungar pentru proiecte din Transilvania**, arătând imensa rețea instituțională creată pentru dirijarea banilor guvernului de la Budapesta către comunități locale, organizații religioase, fundații, mass-media și alte structuri politice sau culturale având legături cu UDMR, partenerul dumneavoastră de guvernare. Raportul citat reprezintă o cercetare independentă² realizată de publicația de limbă maghiară **Átlátszó Erdély** și Grupul de Lucru pentru Acțiune Sociologică al Mișcării pentru o Transilvanie Mai Egală.

De asemenea, un articol de investigație³ al publicației electronice **G4Media**, din 30 septembrie 2025, relevă că, în ultimii ani, Ungaria a alocat aproape **3 miliarde de euro** pentru astfel de finanțări în România, majoritatea destinat instituțiilor din comunitatea maghiară (structuri religioase, fundații afiliate UDMR, presa loială liderilor politici maghiari).

Conform aceleiași surse, în anul 2020, guvernul de la Budapesta a cheltuit 826 milioane euro pentru diaspora maghiară – dintre care 69 % s-au îndreptat spre România, inclusiv și mai cu seamă în regiunea istorică Transilvania.

Din analizele publicate se desprind următoarele probleme-cheie:

1. **Lipsa unui cadru legal românesc de autorizare/preverificare.** Nu există informații publice clare că Guvernul României ar fi aprobat individual aceste proiecte sau că ele ar fi fost supuse unui control prealabil de legalitate, coerență cu strategiile românești de dezvoltare sau nediscriminare.
2. **Selectivitate și favoritism.** Fondurile sunt direcționate predominant spre structuri maghiare, iar comunitățile rurale românești, sărace sau defavorizate participă doar marginal la aceste scheme, ceea ce sugerează criterii de selecție pe baze etnice sau politice.
3. **Distorsionarea influenței politice și culturale.** Prin finanțarea presei locale loiale și a instituțiilor culturale maghiare, statul maghiar poate exercita influență indirectă asupra opiniei publice locale și asupra echilibrului politic local (în particular în regiunile cu populație mixtă).
4. **Incompatibilitatea cu principiile suveranității și normele europene de democratizare.** Conform recomandărilor Comisiei de la Veneția (Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept), orice intervenție externă de finanțare directă, în special în domeniul politic sau civic, trebuie să fie transparentă, supusă aprobării statului gazdă și să respecte principiile suveranității, egalității și nondiscriminării. (Se subînțelege că o astfel de intervenție fără acordul expres al statului național poate fi considerată o formă de „*intruziune nepermisă*”).
5. **Lipsa de reacție publică și lipsa informării parlamentului și a opiniei publice românești.** Din investigațiile jurnalistice reiese că, deși autoritățile române ar fi fost alertate – în unele cazuri interne – nu a existat până acum o poziție publică clară și consistentă sau un mecanism transparent de monitorizare și verificare.

Având în vedere gravitatea acestor constatări asupra suveranității României, a echilibrului politic local și a integrității financiare, vă rog respectuos să-mi comunicați:

1. Dacă Ministerul Afacerilor Externe dispune de informații oficiale și complete privind toate programele și finanțările acordate de statul ungar către entități din România, începând cu anul 2010? Dacă da, vă rog să le prezentați, într-o anexă separată, cu lista beneficiarilor, sumele, obiectivele proiectelor și modul de selecție.
2. Ce verificări legale, administrative și diplomatice s-au solicitat de către autoritățile române în legătură cu fiecare dintre aceste programe de finanțare?
3. În câte cazuri Guvernul României a emis avize favorabile sau a impus condiții de participare pentru beneficii externe?

4. Există acorduri bilaterale sau mecanisme de cooperare între România și Ungaria care reglementează aceste finanțări externe în scop cultural, educațional, media sau religios?
5. Care este opinia MAE referitoare la conformitatea acestor finanțări cu principiile suveranității, nediscriminării și transparenței prevăzute de standardele și recomandările europene (inclusiv cele ale Comisiei de la Veneția)?
6. Ce acțiuni diplomatice și legale a întreprins MAE pentru a le aduce în acord cu aceste principii?
7. Dacă există un mecanism permanent – organizat de statul român – de monitorizare, audit și control al proiectelor finanțate din exterior în regiuni sensibile, cum este Transilvania? Dacă nu, intenționează Guvernul să instituie un astfel de mecanism (de exemplu, prin Agenția pentru Dezvoltare Regională, prin ministerele de resort sau prin ONG-uri cu rol de supraveghere independentă)?
8. Dacă MAE a transmis sau nu proteste sau demersuri oficiale la Budapesta cu privire la aceste proiecte, în special în cazurile pentru care nu s-a prezentat acordul expres al statului român? Dacă da, care au fost răspunsurile primite din partea autorităților ungare și ce pași concreți a întreprins România pentru a opri sau reglementa finanțările neautorizate?
9. Dacă MAE va iniția sau nu un cadru diplomatic (întâlniri politice, negocieri bilaterale, apeluri la Consiliul Europei, Comisia Europeană și alte organisme de supraveghere) pentru a pune capăt acestui tip de finanțare unilaterală?
10. În câte cazuri Ministerul a informat Parlamentul României, în comisiile relevante (ex. politică externă, justiție, drepturile omului și minorități), despre aceste finanțări externe, și dacă MAE va pune sau nu la dispoziția Comisiei pentru politică externă și a Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale Senatului un raport anual privind finanțările externe (inclusiv cele provenite din Ungaria) care au impact pe teritoriul României?

Mulțumindu-vă anticipat pentru colaborare, rog ca răspunsul dumneavoastră *în scris* la această întrebare parlamentară să fie detaliat și să cuprindă copii ale documentelor aferente chestiunii abordate.

Cu respectul cuvenit,

Senator Costache CHERTIF,
Circumscripția nr. 26, Maramureș